

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON
KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU
Broj: 49 0 Mal 063909 23 Gž
Novi Travnik, 28.5.2024. godine

Kantonalni sud u Novom Travniku, u vijeću sastavljenom od sudija: Mirjana Grubešić, kao predsjednica vijeća, Aida Pezer-Alić i Senad Begović, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja J. V. iz Z., ul. B... sb, zastupan po advokatu Harisu Mahić iz Zenice, ul. Zmaja od Bosne bb, protiv tuženog JP „Autoceste F BiH“ d.o.o. Mostar, ul. Adema Buće br. 20, zastupani po punomoćnicima Veronika Suljić i Verlija Turajlić, radi naknade štete, vr. sp. 1.766,24 KM, odlučujući o žalbi tuženog, izjavljenoj protiv presude Općinskog suda u Kiseljaku broj: 49 0 Mal 063909 22 Mal od 6.7.2023.godine, u sjednici vijeća, održanoj dana 28.5.2024. godine, donio je sljedeću:

PRESUDA

Žalba tuženog se usvaja, presuda Općinskog suda u Kiseljaku broj: 49 0 Mal 063909 22 Mal od 6.7.2023.godine preinačava pa se odbija tužitelj sa zahtjevom da mu tuženi na ime naknade materijalne štete isplati novčani iznos od 1.766,24 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 23.6.2021.godine pa do isplate, te da mu naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.909,71 KM, a sve u roku od 15 dana, kao neosnovan.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom obavezan je tuženi da isplati tužitelju novčani iznos od 1.766,24 KM na ime naknade materijalne štete, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 23.06.2021.godine pa do isplate, te da mu naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.402,40 KM, a sve u roku od 15 dana.

Protiv navedene presuda žalbu blagovremeno izjavljuje tuženi zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava sa prijedlogom da se žalba uvaži, pobijana odluka preinači ili ukine i predmet vrati na ponovni postupak. Suštinski presudu osporava zbog povrede čl.123.stav 2.ZPP-a.

Odgovor na žalbu nije dostavljen.

Nakon što je ispitao prvostepenu presudu u granicama razloga navedenih u žalbi, pazeći po službenoj dužnosti na primjenu materijalnog prava i povredu odredaba parničnog postupka, shodno odredbi člana 221.Zakona o parničnom postupku (“Službene novine F BiH”, br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15- u daljem dijelu teksta ZPP), drugostepeni sud je zaključio sljedeće:

Žalba je osnovana.

Premet spora je potraživanje tužitelja, na ime naknade materijalne štete na vozilu tužitelja u iznosu od 1.766,24 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 23.06.2021.godine pa do isplate i troškovima postupka.

Iz stanja spisa, osporene presude i žalbe tuženog proizlazi da su parnične stranke pred sudom u skladu sa čl. 7. stav 1. Zakona o parničnom postupku izvele sve dokaze koje su smatrale bitnim za odlučivanje u ovoj pravnoj stvari.

Presuda kojom se završava spor male vrijednosti, a predmetna presuda ima takvo svojstvo, može se pobijati samo zbog povreda odredbi parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, kako to izričito i propisuju odredbe člana 433. stava 1. Zakona o parničnom postupku. To znači da presuda u sporu male vrijednosti ne može se pobijati zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, a kako je to prvostepeni sud i pravilno naveo u uputi o pravnom lijeku, zbog čega su činjenična utvrđenja prvostepenog suda konačna i obvezujuća za sud, tako da iako žalitelj u uvodu žalbe navodi da žalbu izjavljuje zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, žalbom osporava i činjenična utvrđenja, a što se ne može razmatrati u žalbenom postupku.

Iz utvrđenog činjeničnog stanja prvostepenog suda proizilazi da se dana 23.6.2021.godine na autocesti A1 Lepenica – Tarčin, općina Kiseljak, dogodila saobraćajna nezgoda u kojoj je učestovao vozač – tužitelj J. V., upravljajući vozilom Š. reg. oznake ... u njegovom vlasništvu, da je na licu mjesta zatečeno beživotno truplo psa, uočeni tragovi u vidu krhotina plastike sa vozila Š., čija visina je utvrđena na osnovu nalaza i mišljenja vještaka Hrnjić Samira koji u svom nalazu daje mišljenje da se pmv Š. fabia reg. oznake ... neposredno prije saobraćajne nezgode kretalo desnom kolovoznom trakom iz smjera Lepenice u smjeru Tarčina. Dolaskom u blizinu dijela autoceste A1 izlijeće pas kojeg zahvata prednjim čeonim dijelom u zoni prednjeg branika. Nakon naleta, pas biva odbačen na desnu ivicu kolovozne trake gledano iz smjera Lepenice u smjeru Tarčina, a vozač H. V. sa vozilom se zaustavlja na parking prostoru ispred BP Hold ina.Vještak dalje navodi da nije moguće točno dimenzioniranje mjesta kontakta vozila i psa a niti zaustavne pozicije vozila tužitelja.

Na temelju tako utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud usvaja tužbeni zahtjev zasnivajući odgovornost tuženog na odredbi člana 184. Zakona o obligacionim odnosima (Sl. list SFRJ br. 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, Sl. list R BiH br. 2/92, 13/93 i 13/94 i Sl. novine FBiH br. 29/03 i 42/11- u daljem dijelu teksta : ZOO), te odredbama člana 20. Zakona o cestama F BiH ("Službene novine FBiH", br. 12/2010, 16/2010 - ispr. i 66/2013) uz obrazloženje da sama činjenica da se pas našao na autocesti i u konkretnom slučaju izazvao saobraćajnu nezgodu, sama po sebi dovoljno ukazuje na zaključak da autocesta nije bila osigurana od nekontroliranog ulaska životinja na istu, odnosno da tuženi nije dokazao da je poduzeo sve obveze u skladu sa Zakonom o cestama i pri tome navodi da je duž autoceste postavljena zaštitna ograda. Sud prihvaća da je zaštitna ograda doista i postavljena, ali nalazi da u konkretnom slučaju ona nije onemogućila izlazak psa na autocestu, a što joj je svrha.

Pravilno se žalbom ukazuje da prvostepeni sud povrijedio odredbu čl. 123.stav 2.ZPP-a što je imalo za posljedicu pogrešnu primjenu materijalnog prava.

Članom 8. Zakona o cestama propisano je da je autocesta javna cesta posebno izgrađena i namijenjena isključivo za saobraćaj motornih vozila..., članom 11. da javne ceste moraju biti građene, rekonstruirane i održavane tako da ih na siguran način mogu koristiti svi korisnici cesta koji se pridržavaju saobraćajnih propisa i saobraćajne signalizacije na cestama, člankom 13. st. 1. propisano da upravljanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu autocesta vrše Autoceste F BiH, članom 7.propisano da javnu cestu, između ostalog, čini i zaštitne i sigurnosne ograde.

Pitanje zaštite javnih cesta, među koje spadaju i autoceste, uklanjanje zaustavljenih, pokvarenih, napuštenih i oštećenih vozila sa ceste i iz cestovnog pojasa - kontrola gradnje ograda i vršenja drugih radova u cestovnom pojasu i poduzimanje mjera u cilju sprečavanja vršenja bespravnih radova u cestovnom pojasu, zaštita od nekontrolisanog izlaska većeg broja ljudi, djece, te stoke i divljači na cestu.....

Javno preduzeće Autoceste odgovara za štetu nastalu zbog nedostataka na cesti u slučaju saobraćajne nesreće korisniku javne ceste koji se pridržava saobraćajnih i tehničkih propisa utvrđenih Zakonom o osnovama sigurnosti saobraćaja u cestama BiH ili drugom zakonskom regulativom vezanom uz sigurnost saobraćaja na cestama (člana 20.stav 1.). Dakle, zakonom propisana odgovornost tužene se ograničava na štetu nastalu na autocesti zbog nedostataka na istoj, koji su posljedica propusta lica ovlaštenog za njeno održavanje, tj. tuženog (čl. 13.stav 1.) koji je na temelju tog zakona u obavezi da upravlja, gradi, rekonstruiše, održava i štiti autoceste, koje obaveze su detaljno regulisane kroz sljedeće članove tog zakona kao što su izgradnja zaštitne ograde koja čini sastavni dio autoceste (član 7.), zaštita od nekontrolisanog izlaska većeg broja ljudi, djece, te stoke i divljači na cestu, uklanjanje zaustavljenih, pokvarenih, napuštenih i oštećenih vozila sa ceste i iz cestovnog pojasa (čl.52) koji tek u slučaju propusta u izvršenju svojih obaveza odgovara na temelju čl. 20.stav 1.korisniku, koji propust bi postajao u situaciji da na izgrađenom autoputu nije postojala zaštitna ograda i na taj način omogućen izlazak stoke i divljači na cestu, što u konkretnom slučaju nije riječ, jer je zaštitna ograda, prema činjeničnom utvrđenju prvostepenog suda za koje je vezan ovaj sud postojala.

Kako se u praksi dešavaju slučajevi da se nezgoda na javnom putu, uključujući i autoput desi uslijed naleta psa na vozilo, sudska praksa je zauzela stav da pas na putu ima svojstvo opasne stvari, ali da za štetu koja potiče od psa odgovara njegov vlasnik, odnosno imalac (član 174. stav 1. ZOO), što tuženi nije, ali i da put ima svojstvo opasne stvari (krivine, nagibi, neočekivane i iznenadne prepreke na putu i dr). S obzirom da u konkretnom slučaju šteta nije nastala zbog svojstava puta kao opasne stvari, već zbog naleta psa, to se odgovornost tužene za nastalu štetu ne može cijeliti po principu objektivne odgovornosti, već subjektivne (član 154. stav 1. u vezi sa članom 158. ZOO) gdje bi tuženi mogao odgovarati samo ako je do štete došlo zbog neodržavanja puta što znači da se može potpuno ili djelomično osloboditi odgovornosti za štetu ukoliko se element puta djelomično ili potpuno isključi kao uzrok nastanka štete. Drugim riječima,

tuženi bi na temelju čl. 184.ZOO-a odgovarao za štetu samo ako je ona nastala zbog propuštanja blagovremene popravke puta, odnosno njegove opreme ili zbog nepreduzimanja zaštitnih mjera na putu kao što je postavljanje zaštitne ograde što je imalo za posljedicu ulazak psa na isti

U situaciji kada je utvrđeno da je postojala zaštitna ograda na autoputu, a iz rezultata dokazanog postupka nije utvrđeno da je zaštitna ograda oštećena, to što se pas našao na autoputu ne znači da postoji odgovornost tuženog. Ovo iz razloga što je tužitelj da bi uspio u sporu trebao dokazati shodno odredbama čl. 7. i 123. ZPP-a, prema kojima je svaka stranka dužna iznijeti sve činjenice na kojima zasniva svoj zahtjev i izvoditi dokaze kojima se utvrđuje te činjenice ili kojima pobija navode i dokaze protivnika, da zaštitna ograda nije adekvatna, te da se uslijed takvog propusta pas našao na autoputu.

Kako iz utvrđenog činjeničnog stanja prvostepenog suda proizilazi da je uzrok nesreće nalijetanje psa na vozilo u vlasništvu tužitelja koji se kretao autoputom koji je bio zaštićen zaštitnom ogradom to se element puta kao uzrok nesreće u potpunosti isključuje jer je tuženi postupio na način propisan čl. 7. i 52. Zakona o cestama.

Stoga, osnovano se žalbom ukazuje da je prvostepeni sud izveo pogrešan zaključak da autocesta nije bila osigurana od nekontroliranog ulaska životinja na istu u smislu da je zaštitna ograda postojala, ali i da je morao postojati otvor kroz koji je pas ušao budući da u postupku nije utvrđeno da je pas u prostor autoceste uveden kakvim motornim vozilom iz kojeg je pušten. Dakle, na osnovu ovako utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud izvodi zaključak o navodnom postojanju rupe (otvora) na zaštitnoj ogradi kroz koju je pas ušao na autoput, o čijem postojanju se nije raspravljalo u postupku, slijedom čega na te okolnosti nisu izvođeni dokazi, koji je pogrešan i zasnovan mišljenju suda da je morao postojati otvor za ogradi, jer je pas na neki način morao ući na autoput, a ne slobodnoj ocjeni dokaza kako to propisuje čl.123.stav 1. ZPP-a. Iako je sud sve dokaze cijenio na način propisan čl.8.ZPP-a, tj. pojedinačno i u vezi sa drugim dokazima, utvrdio činjenično stanje koje nije zasnovano na povredi čl.8. i 123.stav 1.ZPP-a svoju odluku je zasnivao ne na utvrđenom činjeničnom stanju, već ličnom mišljenju kojim je nastao dati odgovor na pitanje kako se pas našao na autoputu izvedeći pogrešan zaključak da je morala postojati otvor kroz koji je ušao, i na takvom uvjerenju suda pogrešno primijenio čl.20.stav 1.Zakona o cestama FBiH I čl. i 184.ZOO-a kojim je propisano da organizacije koje vrše komunalnu ili drugu sličnu djelatnost od javnog interesa, odgovaraju za štetu ako bez opravdanog razloga obustave ili neredovno vrše svoju uslugu zasniva odgovornost tuženog tako što zaključuje da je na autoputu, čiji je sastavni dio i zaštitna ograda, postojao nedostatak u smislu otvora kroz koji je pas ušao, a koji je posljedica neredovnog vršenja usluga, slijedom čega je tuženi na temelju čl. 154.ZOO-a odgovoran za nastalu štetu.

Dakle, žalitelj osnovano ukazuje na povredu čl. 123.stav 2.ZPP-a koji obavezuju sud da slobodnom ocjenom dokaza utvrdi činjenice na osnovu kojih će donijeti odluku jer je u konkretnom slučaju sud izvedene dokaze cijenio u skladu sa čl. 8. ZPP-a, svaki dokaz pojedinačno i u vezi sa drugim, ali je protivno stavu 2.čl.123.ZPP-a svoju odluku

zasnivao umjesto na utvrđenim činjenicama na svom ličnu zaključku-pretpostavci da je morala postojati rupa, čije postojanje nije dokazivano u toku postupka i na taj način pogrešno primijenio čl. 154. 184. 185.i 186.ZOO-a obavezujući tuženog da tužitelju nadoknadi materijalnu štetu na vozili u novčanom iznosu od 1.766,24 KM sa zakonskim zateznim kamatama zanemarujući činjenicu da je na tužitelju bio teret dokazivanja postojanje propusta tuženog i uzročno posljedične veze između tog propusta i nastale štete.

Prvostepeni sud je pobijanu odluku, činjenično i pravno jasno i potpuno obrazložio prema standardima i zahtjevima utvrđenim članom 6. Evropske konvencije i članom 191. stav 4. Zakona o parničnom postupku F BiH, po kojima, da bi odluka bila podobna za ispitivanje po uloženom pravnom lijeku, obrazloženje iste mora sadržavati razloge o odlučnim činjenicama u svakom konkretnom predmetu (ovakav stav je zauzeo Vrhovni sud u presudi broj: 46 0 P 006187 12 Rev od 31.10.2013. godine, Ustavni sud BiH u više odluka kao i u odluci Ap-352/04 od 23.3.2005. godine).

Sud je cijenio i sve ostale navode parničnih stranka i provedene dokaze, ali isti nisu od utjecaja na drugačije odlučivanje u ovom postupku (čl.231 ZPP-a).

O troškovima je odlučeno u skladu sa članom 386. stav 1., članom 396. i 397. stav 2. Zakona o parničnom postupku. Obzirom da je tužitelj u cijelosti izgubio spor sud je primjenom čl. 396.stav 1.ZPPa-odbio njegov zahtjev za naknadu troškova postupka u traženom iznosu od 1.909,71 KM, koji je opredjeljen u troškovniku od 13.6.2023.godine. Tuženi nije shodno članu 396.stav 2.ZPP-a dostavio opredjeljen troškovnik.

Zbog svega navedenog žalba je uvažena i prvostepena presuda preinačena na osnovu člana 224. stav 1. tačka 5) i člana 229. tačka 1) Zakona o parničnom postupku.

Predsjednica vijeća

Mirjana Grubešić